

Raad voor de
rechtspraak

De staatssecretaris van Fiscaliteit en
Belastingdienst
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Afdeling strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 22 mei 2024
bijlage(n) -
onderwerp Advies over het wetsvoorstel werkelijk rendement Box 3

t (088) 361 00 00
f (088) 361 00 22
www.rechtspraak.nl

Geachte heer Van Rij,

Bij brief van 1 februari 2023, werd de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad'), verzocht advies uit te brengen inzake het concept wetsvoorstel werkelijk rendement Box 3 (het 'Wetsvoorstel').

HET WETSVOORSTEL

Met het Wetsvoorstel wordt de bepaling van het inkomen uit sparen en beleggen in de inkomstenbelasting ('box 3') aangepast. In het Wetsvoorstel wordt voorgesteld om in box 3 inkomstenbelasting te heffen op basis van het werkelijk behaalde rendement van vermogen in plaats van heffing op forfaitaire basis.

De belasting wordt als hoofdregel vormgegeven als een vermogensaanwasbelasting. Het stelsel beoogt het totale (werkelijke) rendement van vermogen in de heffing te betrekken. Daarbij wordt jaarlijks belasting geheven over de reguliere voordelen uit vermogen (zoals rente, dividend, huur en pacht minus kosten) en de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeontwikkeling van vermogensbestanddelen in het betreffende jaar (zoals koerswinst of koersverlies over aandelen, minus kosten).

Voor onroerende zaken en aandelen in familiebedrijven en startende ondernemingen geldt als uitzondering op de hoofdregel een vermogenswinstbelasting. Ook voor deze vermogensbestanddelen wordt het totale werkelijke rendement belast. De waardeontwikkeling wordt in veel gevallen belast als deze is gerealiseerd, bijvoorbeeld bij verkoop van het vermogensbestanddeel.

Met dit stelsel wordt het werkelijke rendement van vermogen belast. Een belasting over het werkelijke inkomen uit vermogen acht de regering rechtvaardiger dan het huidige forfaitaire regime, omdat het beter aansluit bij de werkelijke draagkracht van een belastingplichtige.

Raad voor de
rechtspraak

datum 22 mei 2025
pagina 2 van 5

VOORAF

De Raad heeft kennis genomen van uw brief van 15 april 2024 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer betreffende: Toekomstig stelsel box 3 en voorbereidingen arrest Hoge Raad.¹ Uit die brief blijkt dat het thans bij de Raad ter advisering voorliggende Wetsvoorstel nog zal worden aangepast. Ook blijkt uit deze brief dat de uitvoeringstoets van de Belastingdienst op dit moment slechts een voorlopig beeld laat zien. De werklastgevolgen voor de Rechtspraak voortvloeiend uit het Wetsvoorstel zijn mede afhankelijk van de inschattingen van de Belastingdienst. Als deze inschattingen veranderen heeft dat ook gevolgen voor de inschattingen van de werklastgevolgen voor de Rechtspraak.

De Raad gaat er van uit dat hij in de gelegenheid wordt gesteld om (zodanig) over de wijzigingen in het Wetsvoorstel en de eventueel daaruit voortvloeiende gevolgen voor de werklast voor de Rechtspraak, te adviseren.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.²

ADVIES

Omdat de vormgeving van de heffing van inkomstenbelasting over inkomsten uit sparen en beleggen een politieke keuze betreft, zal de Raad hier niet op ingaan.

Wel wil de Raad wijzen op het volgende. De Raad is van mening dat het voorgestelde stelsel in de uitvoering aanzienlijk complexer is dan het huidige stelsel. Voor de Rechtspraak heeft dit Wetsvoorstel naar verwachting aanzienlijke gevolgen (zie hierna onder ‘Werklast’). Daarnaast is de invoering van dit nieuwe stelsel voorzien voor 1 januari 2027. Op diezelfde datum is ook de inwerkingtreding van de Wet Stroomlijnen onderdeel rechtsbescherming bij belastingschulden voorzien.³ Het samenlopen van deze twee trajecten op het terrein van het belastingrecht die beide op zich zeer grote werklastconsequenties voor de Rechtspraak hebben en daardoor tot aanzienlijk grotere capaciteit bij de Rechtspraak zouden moeten leiden, baart de Raad zeer ernstige zorgen. De Raad adviseert u met klem hieraan aandacht te schenken en gaat hierover desgewenst graag met u in gesprek.

WERKLAST

¹ [Brief SvF box 3 150424](#)

² De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechterlijke zaken zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

³ [Brief SvF 060723](#)

Raad voor de
rechtspraak

datum 22 mei 2025
pagina 3 van 5

De Raad verwacht een substantiële werklastverzwaring.

De Raad is van mening dat het voorgestelde stelsel aanzienlijk ingewikkelder is dan het huidige stelsel. Bijvoorbeeld door de toepassing van het zakelijkheidsbeginsel en het eigen gebruik van bezittingen die tot het inkomen worden gerekend, met allerlei waarderingsproblematiek als gevolg daarvan, of door geschillen rond kostenafrek. Ook speelt toename van complexiteit bij bijvoorbeeld activa en passiva waarop de facto het winstregime van toepassing wordt en de introductie van verliesverrekening.

De Raad verwacht dat de complexiteit van het voorgestelde stelsel in ieder geval in de eerste jaren na invoering (in mindere mate daarna ook structureel), zal leiden tot meer correcties door de Belastingdienst. Tevens is de verwachting van de Raad dat het nieuwe stelsel op allerlei punten zal worden beproefd, die zaken zullen naar verwachting complex zijn.

Het nieuwe stelsel leidt aldus, met name in de eerste jaren na invoering maar ook structureel, tot meer bezwaar en (hoger) beroepsprocedures met een zaakswaarde die tenminste gelijk of groter is aan zaken in het huidige stelsel. Dit heeft ook gevolgen voor de keuze voor enkelvoudige of meervoudige behandeling van de betreffende (hoger) beroepen. De Raad gaat er vooralsnog vanuit dat de zaakswaarde gelijk blijft, de berekening gaat uit van gemiddelde behandeltijden van beroepen en hoger beroepen.

De Belastingdienst heeft een voorlopige uitvoeringstoets opgesteld waarin een inschatting wordt gemaakt ten aanzien van de aantallen bezwaren en (hoger) beroepen. Vooruitlopend hierop heeft de Raad van uw Ministerie op 10 april 2024 cijfers ontvangen van de incidenteel en structureel verwachte aantallen bezwaren en beroepen. Tevens heeft uw Ministerie cijfers aangeleverd van aantallen afgedane bezwaarschriften op basis waarvan het aantal (hoger) beroepen kan worden becijferd voorafgaand aan het effect van het wetsvoorstel, dat betreft jaarlijks 101 beroepszaken. De voorliggende berekening gaat uit van deze cijfers. De ervaring leert dat een percentage van de zaken zowel in eerste aanleg als in tweede aanleg wordt ingetrokken en wordt afgedaan zonder uitspraak, de berekening houdt hier rekening mee. Op basis van ervaringscijfers is voor de berekening het hoger beroepspercentage bepaald op 44% en verder is als uitgangspunt genomen dat een (hoger) beroep behandeld wordt in het jaar volgend op het jaar waarin het bezwaar (beroep) aanhangig is.

Voor de jaren 2027-2030 worden vanwege de invoering incidenteel een aantal van 1.155 beroepszaken en 381 hoger beroepszaken verwacht. Structureel komt het neer op 874 beroepszaken en 289 hoger beroepszaken.

Eén en ander leidt tot de onderstaande gehanteerde aantallen in de berekening.

Raad voor de
rechtspraak

datum 22 mei 2025
pagina 4 van 5

	2027	2028	2029	2030	2031 e.v.
Meervoudige Kamer Rb	0	433	346	260	131
Enkelvoudige Kamer Rb	0	433	520	606	525
Afgedaan zonder uitspraak Rb	0	289	289	289	218
Meervoudige Kamer Hof	0	0	343	343	234
Enkelvoudige Kamer Hof	0	0	0	0	26
Afgedaan zonder uitspraak Hof	0	0	38	38	29

Het Wetsvoorstel leidt tot werklastconsequenties voor de Rechtspraak die in 2028 3,5 miljoen bedragen, vervolgens een piek kennen van 5,5 miljoen in 2029 waarna ze afnemen in 2030 tot 5,3 miljoen en tot 3,8 miljoen vanaf 2031 en latere jaren.

2027	2028	2029	2030	2031 en verder
0	3.500.000	5.500.000	5.300.000	3.800.000

Bovenstaande berekening gaat uit van het nu ter advisering voorliggende Wetsvoorstel dat bij adviesaanvraag van 1 februari 2024 door de Raad is ontvangen.

Hiervoor is gewezen op uw brief van 15 april 2024. In die brief is vermeld dat de voorlopige uitkomsten van de uitvoeringstoets van de Belastingdienst als gevolg van lopende onderzoeken nog zullen wijzigen. De Raad verzoekt u nadrukkelijk hierover te worden geïnformeerd en in de gelegenheid te worden gesteld een definitieve werklastberekening van de gevolgen van het Wetsvoorstel voor de Rechtspraak te maken.

CONCLUSIE

Het Wetsvoorstel geeft de Raad voor de rechtspraak geen aanleiding tot het maken van inhoudelijke opmerkingen. Wel merkt de Raad in algemene zin op dat hij van mening is dat het voorgestelde stelsel in de uitvoering aanzienlijk complexer is dan het huidige stelsel. De Raad verwacht een substantiële verzwaring van de werklast.

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

datum 22 mei 2025
pagina 5 van 5

Hoogachtend,

Henk Naves
Voorzitter Raad voor de rechtspraak